Octavian Sergentu, drd. Institut de Studii Doctorale al Facultăţii de Ştiinţe Politice şi Administrative

Abstract: Tendințele globale de modificare a frontierelor instituționale contrribuie la dezvoltarea de noi accene care ar schimba lumea și caracteristicile civilizaționale. Situația geopolitică din lumea contemporană provoacă mediile intelectuale, inclusiv cele mai consacrate personalități și centre de studiu, să elaboreze noi viziuni și proiecții strategice ale viitorului omenirii. Analiza dată se bazează pe principiul istoricismului coraborat cu noile realități și necesități universale, care prevede examinarea proceselor și fenomenelor, în dezvoltare, care sunt într-o relație complementară și temporară ce are menirea să asigure abordarea analitică a cercetării, o analiză comparativă a materialului factologic. Se conturează o nouă competiție geopolitică, între cele mai importante centre mondiale de civilizație (occidentală, islamică, confucianistă, ortodoxă), iar jocul geopolitic global este chemat să acceadă în spațiul eurasiatic, în care un rol important l-a deținut în secolul XX fostul Imperiu Sovietic.

Keywords: Jocul global, Eurasia, Turcia, Rusia, Uniunea Eurasiatică, școala neorealistă, globalism, geopolitică, teoria multipolară, civilizație, România, viziune strategică, Marea Neagră.

Viziunea şi alchimia jocului global

Pe arena internaţională au loc dezbateri continui asupra caracterului global al lumii și în ceea ce privește noua arhitectură geopolitică mondială. Procesele politice și efectele asupra vieții internaționale conduc spre o noi viziuni asupra unui echilibru de putere pe glob, asupra rolurilor imprimate unor principali actori ce trebuie să gestioneze și să stimuleze oportunităţile, să devină gardienii noii ordini mondiale. Cu privire la un nou echilibru de putere în Eurasia, considerat cel mai important continent a lumii, cele mai importante laboratoare de pe mapamond și-au lansat scenariile și proiecțiile geostrategice. Există o viziune a Occidentului cu privire la locul și rolul Rusiei și Turciei în arhitectura globală a lumii din sec. XXI, în contextul unei posibile reoorganizări a Eurasiei și există o perspectivă ”eurasiatică” rusească. Care sunt dar acestea?

Strategia Brzezinski: Noua perspectivă geopolitică a Eurasiei

La 2 mai 2012 la Institutul Brookings[1], Washington, a avut loc o dezbatere care a avut ca subiect ”Occidentul și Turcia: rolurile în formularea unei arhitecturi globală extinsă”. Principalul raportor a fost Zbigniew Brzezinski, unul dintre cele mai străluciți strategi americani. La dezbatere au participat

1 BROOKIMGS, *The West and Turkey: Their Role in Shaping a Wider Global Architecture*, http://www.brookings.edu/events/2012/05/02-turkey-west#ref-id=20120502_Brzezinski1

colaboratorii institutului, inclusiv președintele instituției Strobe Talbott, unul dintre cei mai apropiați camarazi ai fostului președinte american Bill Clinton și adjunct al secretarului de stat al SUA în perioada anilor 1994-2001, care a gestionat relațiile cu Federația Rusă și statele din fostul spațiu postsovietic. Strobe Talbott a contribuit enorm la formarea poziției SUA cu privire la chestiunea extinderii Alianței Nord Atlantice. La dezbatere au participat, de la distanță(prin intermediul videoconferinței) colaboratorii Universității Sabanci de la Istanbul. Din partea turcă discuția a fost moderată de Guler Sabanci, care conduce și controlează împreună cu membrii familiei sale ”Sabanci holding”, cel de-al doilea după mărime conglomerat industrial și financiar al Turciei.

Raportul lui Zbiegniew Brzezinski a prezentă câteva considerații care se regăsesc și-n ultima sa carte “Viziune strategică: America şi criza puterii globale”, analizând rolul Eurasiei în noul context al ordinii mondiale. ”

Toată Europa astăzi reprezintă o arenă a politicii globale...Acesta este un continent, un supercontinent, unde conflictele regionale au o însemnătate globală...și un potențial de o semnificativă extindere”. Rezultatul conflictelor se poate concretiza printr-o destabilizare a întregii Eurasii. În consecință, SUA trebuie să acorde o atenție mai sporită continentului, asumându-și ”rolul principal de stabilizare a interrelaţiilor vizavi de noile realităţi globale existente de pe continentul eurasiatic”.

Este vorba despre o confruntare geopolitică tradițională și unica ”inovație” care preconizează o construcţie a unui echilibru de putere în Eurasia (experţii ruşi consideră că propunerea Brzezinski îi oferă Rusiei un rol pasiv și de subordonare[2]). Potrivit opiniei lui Brezinski în secolul 21 Occidentul, în imaginarul SUA și al Europei, poate să-i propună Rusiei să opteze între două modele geopolitice în privința viitorului său. Fie renunță la ambițiile geopolitice și devine o parte al Occidentului, sau își pierde în mod critic o parte din teritoriile sale cele mai însemnate ale Siberiei și ale Orientului Îndepărtat, iar acestea trec sub controlul Chinei.

În abordările sale geopolitice Brzezinski este un vizionar consecvent și subliniază lipsa de alternativă pentru viitorul Rusiei în cazul în care ar renunța la jocul global. Este incontestabil faptul că sferele de influența în Eurasia se vor modifica și pe seama Rusiei, iar cine va deveni reprezentantul Occidentului în adâncurile continentului eurasitic în cadrul formării imagini geopolitice a lumii rămâne pentru mulţi o enigmă, pentru alţii un algoritm. Conform opiniei lui Brzezinski și a unora dintre cele mai importante grupuri occidentale de reflecţie, în lupta pentru dreptul de-a fi un actor al arenei geopolitice avansează Turcia. Rolul Turciei trebuie privit ca pe unul mult mai important decât cel de până acum ”de membru stabil și loial al Alianței Nord Atlantice”. Rolul Turciei devine unul mult mai important decât al oricărui membru NATO. Prin urmare, consideraţiile strategice și politice impun Turcia ca pe o parte indispensabilă a Occidentului. Și Brzezinski ne lămurește contextul din zona pontică: ”afirm că la nivelul filosofic, a identității politice, Turcia este o parte a Occidentului, necătând la diferențele religioase, care, totuși, nu sunt definitiv geometrice...” Turcia a devenit o țară de succes și trebuie să servească drept model pentru alte state, care pretind la un rol de centru regional de putere, inclusiv pentru Rusia și Iran. În competiția celor două proiecte moderniste ale secolului XX, al kemalismului și leninismului, a învins

[2] http://csef.ru/studies/politics/projects/russia_future/articles/3192/

proiectul turc. Experimentul social iniţiat de Ataturk a constituit unul de succes, în comparaţie cu cel rusesc.

”... Statele Unite nu trebuie să se implice în vreun conflict asiatic sau din Orientul îndepărtat”. Cum nu s-ar prezenta potenţialele rezultate ale conflictelor din Asia continentală, ele nu pot îndreptăţi o implicare americană directă. ”Afirm că Statele Unite trebuie să copie strategia pe care a avut-o Marea Britanie în sec. XIX și la înc. Sec XX și să devină echilibratorul, partea care inluenţează asupra luărilor de decizii, dar nu participă la conflictele de pe continent”.

În noua arhitectură globală a lumii Occidentul îi rezervă Turciei un rol mult mai important. Evident că tezește îngrijorare atitudinea europenilor cu privire la amânarea aderării Turciei la UE și posbilitatea ca Ankara s-o cotească spre Rusia. Mai ales că Rusia, în mod special Putin, își manifesta interesul să folosească problemele turco-europene în propriile scopuri și să ”formeze un nucleu comun al defavorizaţilor, împotriva Europei”. Numai că Zbigniew Brzezinski ne asigură că aici nu pot exista probleme serioase. Convingerea ilustrului geopolitician american se bazează pe materialul factologic al istoriei.

”Dacă este să luăm în consideraţie caracterul nefinalizat al multiplelor conflicte care se leagă de cele două mari puteri, atunci putem vorbi despre rădăcinile și motivele psihologice, care fac această alianţă ca pe una nerealistă. A fi aproape, nu înseamnă că unul dintre aceștia este predispus să se supună celuilalt”. Trebuie remarcat că Zbigniew Brzezinski avertizează Turcia că în cazul în care nu se va alinia la oportunităţile pe care i le oferă și conferă noua geopolitică occidentală și ar opta pentru o eventuală varianta alternativă, rezultatul ar fi unul dezastruos. În primul rând, ar destabiliza caracterul statului turc și totodată s-ar consemna o incapacitate a elitei de la Ankara în ceea ce privește formularea unui răspuns aferent noilor provocări din sfera de securitate. În mediul de securitate al sec.XXI Turcia trebuie obiectiv să-și evalueze potenţialul și posibilităţile.

Este Turcia ”de sine stătător capabilă să se manifeste într-o extrem de instabilă regiune Euarasia? ... Dacă aș fi turc, mi-aș îndrepta atenţia spre Iran, către indecisa și imprvezibila Rusia, spre imprevizibila Asia Centrală, ca să nu mai vorbim de relaţiile dintre Pachistan și India. La Orientul Mijlociu spre Israel, Palestina, mediul Egiptului”. Într-o atare situaţie când este nevoie de garanţii suplimentare de securitate pentru Turcia este de dorit să aibă prieteni în Occident, și mai ales în SUA... sunt optimist și un apărător al relaţii reciproce mult mai cooperative între Turcia și Occident, care devin semnificative în sfera de securitate și în quatificarea politică”. Actualele negocieri dintre turco-europene vor purta într-un final un caracter de aderare a Turciei la UE.

Proiectul Brzezinski este văzut a fi singurul care dispune de o viziune proactivă a spaţului eurasiatic și deocamdată nu are o concurenţă, nici măcar în zona viziunilor occidentale marginale. Într-un final, ne spune Brzezinski, Rusia va deveni o parte a Occidentului, ”mai ales atunci când cititorii vor începe să privească harta, nu cu o nostalgie, și vor tinde să edifice un nu știu ce fel de Uniune Eurasiatică, despre care ne vorbește Putin și care va însemna recrearea Uniunii Sovietice, dar în termenii viitorului și vor reflecta asupra folosirii unui teritoriu imens dar pustiu al Rusiei, care se alătură de o China superaglomerată și într-o expansiune dinamică”. ”Așadar, punctul meu de vedere fundamental constă în aceea că dacă noi avem de gând să avem un secol al cooperării, care cu succes face faţă noilor probleme

globale, noi avem nevoie de un nou echilibru pe continentul eurasiatic, care devine o arenă centrală pe care se va decide viitorul omenirii”.

Varianta eurasismului rusesc şi ”teoria lumii multipolare”

Am ales să prezentăm viziunea rusească a lui Alexandr Dughin prin a sa ”teorie a lumii multipolare” care vrea să constituie o ripostă adresată viziunilor occidentale de organizare a hărții globale, în care Rusia nu deține un statut de actor plenipotențiar și participant cheie în jocul geopolitic[3].

În tezele sale de la Conferința internațională ”Geopolitica lumii multipolare” din 7 cotombrie 2011. Facultatea de sociologie a Universității de Stat din Moscova ”Lomonosov”, geopoliticianul rus Alexandr Dughin a propus o viziune proprie pentru un noul echilibru de putere în Eurasia. El și-a motivat pledoria prin instituirea unei noi ordini mondiale în care ar exista un anumit tip de super- sau meta-civilizații. Aceaste meta-cilizații sunt chemate să organizeze polii de putere, dar și să se regăsească într-o nouă teorie științifică, cea a *multipolarității*[4].

Teoria multipolatirății în contextul existenței teoriilor din Relațiile Internaționale

1.Multipolaritatea ca teorie în relațiile internaționale contemporane absentează. În cadrul actualelor abordări aceasta nu are un loc stabilit.

2. Teoriile de bază ale Relațiilor Internaționale sunt realism, liberalism(idealism), neomarxism, dar și critica postmodernistă. Realismul nu corespunde sistemului valoric a teoriei multipolarității, pentru că operează cu o categorie de bază a statelor naționale. Liberalismul nu corespunde, pentru că aplică în esență apropierea după modelul societății civile din statele liberal-capitaliste vest-europene. Neomarxismul nu corespunde întrucât examinează sistemul mondial (Wallerstein) ca pe un capital global(Occidentul bogat) și munca globală (Sudul sărac), ignorând o importantă zonă pentru noi cum ar fi cea de semiperiferie. Postmodernismul critică realismul și liberalismul în cadrul criticii generale ale Modernității, și prin aceasta el este interesant. Dar un scenariu pozitiv nu propune, afirmând că în locul ”ordinii mondiale”(ultimul cuvânt al Modernității) cea de ”dezordine mondială” (societatea strigătului-Beck, Ulrich, sau *Culegerea Leviathan*). Teoria multipolarității în esență trebuie să devină o nouă teorie a Relațiilor Internaționale, alături de cele existente. În centrul teoriei multipolarității se află concepția Polului. Acest pol constituie spre deosebire de alte teorii ale RI nu statul, nu societatea civilă, nu categoriile sociale (munca/capitalul), nu indivizii, dar civilizațiile, ca noi subiecte radicale ale ordinii mondiale. Civilizațiile sunt trans-statale. Numărul lor este calitativ mai infim decât numărul de state, dar

---

[3] Alexandr Dughin, *Teoria multipolarității și motivația teoretică a Uniunii Eurasiatice(Теория многополярного мира и теоретическое обоснование Евразийского Союза*), 26 апреля 2012, http://evrazia.org/article/1967

4 Alexandr Dughin, *Spre o Teorie a lumii multipolare,* Дугин А.Г *К Теории Многополярного Мира*, Department of Sociology of International Relations Faculty of Sociology Lomonosov Moscow State University, http://www.socir.ru/content/dugin-ag-k-teorii-mnogopolyarnogo-mira

mai multe decât 2 sau chiar 3. Taxonomia civilizaţiilor poate fi orodnată pe două niveluri: global-spaţial și local-spaţial. Nivelul global-spaţial poate fi asemănat cu rasa. Iar nivelul local-spaţial celei de reprezentare. Acest lucru mai detaliat în cea de-a 3 parte(despre quadropolaritate).

Quadropolarismul și spațiile imense

1. În practica teoria multipolarităţii poate fi reprezentatp prin proiectul quadrupolar .

2. Quadrupolaritatea (lumea formată din patru poli) exprimă construcţia globului pământesc în 4 zone: Americană. Euro-Africană, Eurasiatică și a Oceanului Pacific). Aceste 4 zone sunt menite să realizeze o integrare bazară pe meridiane. Acestea și sunt cei 4 poli, care urmează să stabilească echilibrul militar strategic și politico-economic. Sunt 4 tipuri de civilizaţii. 4 meta-geno-civiilizaţii.

3. Fiecare zonă se împarte în tipuri sau sub-zone. Ele corespund unei înţelegeri mai stricte a civilizaţei sau a unei *civilizaţii concrete*. Aceștia sunt actorii principali ai teoriei multipolare. Aranjarea unui echilibru dintre acestea trebuie să se producă paralel cu aranjarea unui echilibru dintre zonele de baștină .

Acestea sunt civilizaţii-viziuni, civilizaţii-eidos. Acestora le corespund conceptul lui Karl Shmitt de ”superspaţiul”. În cazul dat ”superspaţiul” trebuie examinat ca un ”pre-concept” concret de bază a teoriei multipolarităţii.

4. În fiecare zonă(în polul quadropolarismului) putem distnge câteva civilizaţii-eidos(Cuvântul ideie are origine greacă, anume eidos, însemnând formă, figură, aspect, dar sensul primar a evoluat mult în timp căpătând o amplitudine semantică enormă, imposibil de curprins în câteva cuvinte-n.n.).

În meta-geneza civilizaţiei americane: America de Nord(incluzând Australia) și America Latină, aici se subânţelege și America Centrală.

În civilizaţia eidos Afro-Europeană intră: Europa(deja integrată), lumea arabă(Arabistan) și Africa Transahariană.

În Eurasia: Rusia + statele din CSI(Uniunea Eurasiatică) statele islamului transcontinental (Turcia, Iran, Afganistan, Pachistan), India.

În regiunea Pacific: China, Japonia și zonele altor ţări din Orientul îndepărtat și pacific, care într-un fel sau altul sunt înrâurite de influenţa condominoului Chino-Japonez.

Frontierele dintre meta-civilizaţii și civilizaţii, nașterile (genotipul) și strămutările (eidosurile) lumii multipolare trebuie să devină flexibile și să nu admită zone de multiplă inflenţă. De la conceptul frontierelor- linii trecem la frontiere- poluri (premodern/ postmodern).

Geopoliticianul rus ne îndeamnă să privim cu multă atenţie proiectul ”eurasiatic”, elaborat de Moscova, și să fie determinată însemnătatea acestuia atât pentru arhitectura globală a lumii cât și

pentru marile puteri regionale, care au frontiere comune cu Rusia și cu statele din CSI. Deci, ce se subînțelege la Moscova prin Uniunea Eurasiatică?[5]

Proiectul Uniunea Eurasiatică

Geopoliticianul rus Alexandru Dughin[6] consideră că ”Uniunea Eurasiatică reprezintă o provocare directă în adresa strategiei globale a SUA și Occidentului, pentru că formarea acesteia este necesar să fie deranjată organizarea unipolară și descurajarea proiectului de edificare a guvernului mondial. În articolul său program, care a proclamat orientarea către Uniunea Eurasiatică, președintele Putin nu oferă toate răspunsurile la întrebările tăioase, dar subliniază abordări comune. În primul rând, din articol se distinge că Uniunea Eurasiatică nu reprezintă sinonimul Comunității Economice Eurasiatice(EvrAzEs), în cadrul căreia este vorba exclusiv despre un parteneriat și edificarea Uniunii Vamale. EvrAzEs(Rusia, Kazahstan, Bielorusia, Tadjikistan, Kîrîzstan) și Uniunea vamală(Rusia, Kazahstan, Bielorusia) deja există și funcționează. Nu dublează, conform reflecțiilor autorului, nici Organizația Tratatului de Securitate Colectivă(Rusia, Kazahstan, Bielorusia, Tadjikistan, Kîrgîzstan, Armenia). Este vorba doar despre o integrare economică într-un singur spațiu strategic și despre apariția unei noi organizare politică supernațională în spațiul CSI, adică un fel de Confederație Eurasiatică ca un omolog direct al Uniunii Europene).

Uniunea Eurasiatică, ca valoare intrisecă, reprezintă o provocare directă adresată SUA și Occidentului ab integrum și pentru strategia lor globală. Occidentului în lumea multipolară i se rezervă un rol însemnat, dar nu decisiv”.

Despre un alt moment important din filosofia politică eurasiatică, conform geopoliticianului rus, îl constituie reorganizarea în întregime a echilibrului puterii de pe continentul eurasiatic.

Dughin consideră că Rusia se află pe un loc central în spațiul geopolitic al continentului, iar ”Dialogul eurasiatic” trebuie imaginat ca o colecție de axe, care sunt legate de Moscova. Acestea ar arăta în felul următor:

- axa sud-occidentală-Ankara-Moscova;

- axa sudică – Teheran-Moscova;

- axa sud- estică (1) – Islamabad-Moscova;

- axa sud-estică (2) – New Delhi-Moscova;

- axa orientală – Phenian-Moscova.

Lumea multipolatră, Uniunea eurasiatică și eurasismul într-un larg înțeles sunt strâns legate, ne spune Dughin. Iar din acest considerent eurasismul și multipolaritatea sunt imperativele absolute ale

---

[5] Al. Dughin, Eurasia şi multipolaritatea reprezintă imperativele absolute ale viitorului(Евразийство и многополярность - абсолютные императивы будущего), http://evrazia.org/article/1969

[6] Al. Dughin este un apropiat al președintelui rus Vladimir Putin și unul dintre formatorii proiectelor neimperialiste rusești.

viitorului[7]. ”Ca să fie contracarată dictatura sistemului atlantist, să fie apărată identitatea propriei culturi și să ne asigurăm securitatea națională în sens larg, ca și condițiile de supravețuire a națiunii, Rusia nu va putea să se lupte de una singură. Ea are nevoie să se determine în privința potențialilor aliați și parteneri, pentru care trebuie să fie folosită eficient analiza geopolitică”[8].

România, între axa euroatlantică şi axa euxiniană

Se impune o strategia care să fie concepută pentru o perioadă în care să existe o dorință a României de a deveni „lider regional”, ce ar fi coraborată cu o responsabilizare mai mare la granița UE și NATO, în special împotriva amenințărilor asimetrice din zona Mării Negre. Este nevoie de o atitudine pro-activă care ar însemna că România este un jucător într-o echipă cu valori suplimentare.

Astăzi, în plin proces de globalizare, nu mai putem analiza geopolitica Mării Negre fără a nu lua în considerație influențele manifestate în regiune de către principalii actori internaționali. Este foarte important că Statele Unite ale Americii au redescoperit regiunea; oportunitățile economice și caracterul de nod geostrategic care leagă Europa de Asia și Orientul mijlociu.

Trebuie să privim cu o mai multă grijă asupra transformărilor care au loc pe harta politică globală, ce este într-o permanentă mușcare și care poate provoacă mutații semnificative în regiunile strategice ale Eurasiei. România trebuie să-și asume un rol mai convingător în regiune. Acesta trebuie să se bazeze pe axele/ inelele care pot determina crearea unui pol de putere regional la Marea Neagră:

- Axa Washington-București- Londra

- Axa București- -Istanbul- Bacu

- Axa Berlin- Varșovia- București

Parteneriatele strategice pe care le-a stabilit diplomația românească cu Statele Unite, Turcia, Polonia ne pune într-o situație geostrategică încurajatoare ca stat, ce poate să-și sporească capacitățile și capabilitățile proprii și să devină un avanpost al instereselor globale euroatlantice.

Poziția geografică ne face importanți în regiunea Mării Negre, iar avansarea viziunii strategice euroatlantice în care Turciei i se rezervă un rol important în Asia, iar țara noastră având o relație excelentă cu Ankara, ne poate propulsa ca soluția ”euxianiană” a intereselor euroatlantice în Europa de Est.

”Încă Mihail Kogălniceanu, în mod romantic, descria gurile Dunării ca un proiect extrem de însemnat din punct de vedere economic. De asemenea, ofițerul de marină Eugen Botez, cunoscut sub pseudonimul literar de Jean Bart, scria despre enormul potențial al Dunării. De fapt, Dunărea este, din

---

[7] Alexandr Dughin, *Eurasismul și multipolaritatea, niște imperative absolte ale viitorului(Евразийство и многополярность - абсолютные императивы будущего),* Iran.ru, 26.04.12, sau Evrzaia.org, http://evrazia.org/article/1969

[8] Mareev P.L., *Regiunea gesotrategică a Eurasiei și centrele geopolitice de la înc. sec. XXI. Punctele geopolitice și interacțiunea Rusiei, Chinei, Iranului și a Indiei*, Raport analitic al Centrului evaluărilor și previziunilor strategice. CSEF.ru, pag.10

punct de vedere economic, cel mai important fluviu din lume"[9]. Iar ilustrul istoric român Gheorghe I. Brătianu ne spunea că "prin Dunăre, se face legătura spațiului carpatic cu acela al Europei Centrale, cu a doua cetate de munți care domină această parte a Europei, masivul Boemiei; spre sud cu Peninsula Balcanică care atinge cele trei mări: Neagră, Egee şi Adriatică. În acest spațiu e însă o poartă deschisă asupra stepei".

Gheorghe I. Brătianu a dezvoltat concepția sa geopolitică asupra bazinului Mării Negre ca fiind o zonă geostrategică. „Suntem deci aşezați în această regiune într-un spațiu triplu complex, în care se încrucişează influențe venite din Europa Centrală; din sud, din Balcani; din est, din stepele ruseşti şi asiatice. Din aceste trei direcțiuni au venit pe rând toate forțele care şi-au exercitat aici influența (…) Cucerirea de la sud a început totdeauna prin stăpânirea bazinului Mării Negre. **Acela care a stăpânit Marea Neagră, în mod necesar a trebuit să-şi întindă stăpânirea şi asupra teritoriului carpatic şi dunărean.** Aşa au făcut romanii în zilele lui Traian, aşa au făcut turcii lui Mahomed şi Soliman în veacurile XV şi XVI"[10]

„Suntem ceea ce Nicolae Iorga numea: un Stat de necesitate europeană(...)Statul nostru este, deci, în atenția Estului şi Vestului, Nordului şi Sudului deopotrivă – şi în tot timpul."[11].

România are nevoie de nouă strategie geopolitică care ar reliefa principalele coordonate ale unui rol cheie la Marea Neagră, derivat din Strategia Dunării, Securitatea energetică și Acordul între România şi Statele Unite ale Americii privind amplasarea sistemului de apărare împotriva rachetelor balistice al SUA în România, dar și din parteneriatele strategice realizate cu principalii actori politici din Vest și din Europa Centrală și de Est.

România trebuie să-și asume un rol de echilibru și să-și focalizeze atenția asupra noilor amenințări şi să continue demersurile pe linia îndeplinirii sarcinilor fundamentale de nod geostrategic.

România trebuie să-și îndrepte atenția spre formularea unei strategii de edificare a unui centru economico-financiar regional puternic la Marea Neagră. În acest scop statul român are misiunea să revigoreze cooperarea din Balcani și din regiunea Mării Negre.

În loc de concluzii

Astăzi trăim într-o epocă caracterizată că trece printr-un proces de globalizare, în care se produc mutații geostrategice și au loc noi reaşezări de forțe, generatoare de pericole şi amenințări pentru securitate națională şi internațională.

---

[9] Raul Volcinschi, O soluție pentru ieșirea din criză, Puncte cardinale, Sibiu, iunie-2010, http://www.punctecardinale.ro/iun_2010/iun_2010_02.html

[10] Aurel Pentelescu, Gheorghe I. Brătianu şi Marea Neagră, Lumea militară, nr.3/2005, http://www.lumeamilitara.ro/index.php?mod=articol&idart=22&numar=3/2005&sectiune=Masina%20timpului

[11] Gheorghe I. Brătianu, (din *Cuvântul înainte* la ***Geopolitica şi geoistoria***. Revista română pentru sud-estul european, anul I, nr.1 septembrie-noiembrie 1941

Indubitabil, Occidentul ca să-și materializeze viziunea strategică depinde de voința actorilor din Europa, Asia și implicit a statelor din fostul spațiul postsovietic, pe care Rusia deja le-a și inclus într-o virtuală hartă a Uniunii Eurasiatice. Dar cel mai important considerent al exprimării proiectului euroatlantic în Eurasia și formarea unei punți transatlantice o constituie nevoia identificării unor elite și parteneri interni în însăși Rusia, capabili să înțeleagă și să-și asume racordarea valorică eurasiatică la agenda globală.

Viziunea strategică euroatlantică care vizează polul euroasiatic are ca scop extinderea modelului democratic și a ordinei globale ce ar diminua amenințările și pericolele survenite din partea unor spații imprevizibile și ar asigura o gestionare comună a problemelor globale. Nu suntem încrezători că viziunea euroatlantică va determina Rusia să participe la aceste procese de reorganizare a noii ordini mondiale având în vedere că încă nu demult URSS-ul și apoi Rusia dețineau întâietatea în ceea ce privește perspectiva inițierii unor procese geopolitice în Eurasia.

Rusia nu renunță definitiv la pretinsa sa misiune axială, istoriosofică, de civilizare a altor popoare prin intermediul forței și de impunere a politicilor sale imperiale

Care vor fi opțiunile și măsurile adoptate de Rusia în viitor? Examinează oare statul rus viziunea occidentală al noii ordini mondiale ca pe o provocare, la care trebuie să își formuleze un refuz sau un răspuns adecvat sub care să subscrie într nouă etapă istorică?!

”In the end modern Russia’s most acute existential problem lies in the absence of a moral compass”[12](În final pentru Rusia modernă problema existențială cea mai acută constă în lipsa de-a avea o busolă morală).

În acest studiu am prezentat principalele viziuni ale Occidentului și Orientului cu privire la o eventuală nouă reorganizare geopolitică. Dar unde ne situăm noi și care este valoarea intrisecă a României?

În contextul în care viziunile geostrategice ale unei lumi în plin proces de reorganizare sunt exprimate din ce în ce mai deschis și direct, se impune cerința de înregimentare a României în jocul arhitecturii globale. Însușindu-ne calitățile de aliați de nădejde și parteneri consecvenți ai proiectului euroatlantic global avem misiunea să contribuim din plin la sporirea calității statului ca un pol de putere regională.

---

12 Konstantin von Eggert, *Russian Power, Russian Weakness*, Policy review, nr.172, http://www.hoover.org/publications/policy-review/article/111776

Note bibliografice:

George Friedman, *Următorii 100 de ani*, editura Săptămâna financiară, București, 2009

Adrian Vasile, *Puterea Statelor Unite ale Americii în plan global*, Lumen, Iași, 2007

Intstitutul Brookings, *The West and Turkey: Their Role in Shaping a Wider Global Architecture*, http://www.brookings.edu/events/2012/05/02-turkey-west#ref-id=20120502_Brzezinski1

Alexandr Dughin, *Teoria multipolarității și motivația teoretică a Uniunii Eurasiatice(Теория многополярного мира и теоретическое обоснование Евразийского Союза*), 26 апреля 2012, http://evrazia.org/article/1967

Alexandr Dughin, *Spre o Teorie a lumii multipolare,* Дугин А.Г *К Теории Многополярного Мира*, Department of Sociology of International Relations Faculty of Sociology Lomonosov Moscow State University, http://www.socir.ru/content/dugin-ag-k-teorii-mnogopolyarnogo-mira

Alexandr Dughin, *Eurasismul și multipolaritatea, niște imperative absolte ale viitorului(Евразийство и многополярность - абсолютные императивы будущего),* Iran.ru, 26.04.12, sau Evrzaia.org, http://evrazia.org/article/1969

Mareev P.L*., Regiunea gesotrategică a Eurasiei și centrele geopolitice de la înc. sec. XXI. Punctele geopolitice și interacțiunea Rusiei, Chinei, Iranului și a Indiei*, Raport analitic al Centrului evaluărilor și previziunilor strategice. CSEF.ru, pag.10

Alexandr Ayvazov, *Vor deveni țările din BRICS liderii economiei și politicii mondiale (Александр Айвазов: Станут ли страны БРИКС лидерами мировой экономики и политики*), http://regnum.ru/news/fd-abroad/1519119.html#ixzz1rZsk3vz5

Raul Volcinschi, *O soluție pentru ieșirea din criză,* Puncte cardinale, Sibiu, iunie-2010, http://www.punctecardinale.ro/iun_2010/iun_2010_02.html

Aurel Pentelescu, *Gheorghe I. Brătianu şi Marea Neagră,* Lumea militară, nr.3/2005, http://www.lumeamilitara.ro/index.php?mod=articol&idart=22&numar=3/2005&sectiune=Masina%20timpului

Gheorghe I. Brătianu, *Cuvântul înainte la **Geopolitica şi geoistoria***. Revista română pentru sud-estul european, anul I, nr.1 septembrie-noiembrie 1941

Konstantin von Eggert, *Russian Power, Russian Weakness*, Policy review, nr.172, http://www.hoover.org/publications/policy-review/article/111776